ACC. N:R M. 11025:/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De dockor, som vi hade, det
var tasadockor eller tulltongar, som vi
kallade dem också. Det hände hända,
att vi finge ett porslinshuvud och
sätta på kroppen, men annars gick
det bra med tasar till huvudet också.
Vi hade våra tulltongar och dövladen
med och passade dem precis som
redia ungar. Och så fingen vi några
gamla tasar, som tyddes till kläder
åt dem. Jag hade rätt gott om dyg-
tikar, för mina systrar tydde ju.
Min bror Nils brukade
köpa barkhästar till mig. Några
köpta leksaker fanns det inte
förrän de hade börjat med leksaks-

ACC. N:R M. 11025:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fabriken i Osby. Det var en Tomas Johansson som startade den, och jag tror, att det var omkring 1900. Han tillverkade trähästar.

Så hade jag otar, som voro gjorda av björkegrenar med klynna på, som föreställde hornen. En pinne var fäst med trådöglor i hornen som ok, och från det gick en tråd till vagnen, som var gjord av trådrullar och pinnar. Hjulen kunde inte snurra, men det gick lika bra ändå. Sen höllde en i rören på otarna och körde med dem. (Bild 1.)

Sen hade vi förstås fähus, som vi hade lagt med stenar och markerat väggar och bås och kättar. Där voro kor av granebarras

ACC. N:R M. 11025:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(= grankottar), och Jereborrar (furukottar) blev det Jår och grisar av. Ankor gjorde vi av Jävor (= säv), när vi voro nere vid ån och höstade, och ibland gjorde vi båtar och hattar av Jävor också. Ja, vi haden Jördkås barkabåtar också.

Man gjorde "vaggor" av gräsdrån också. Då tog man en Jju - åtta långa venor (= långa, smala dråu) i handen, och så benöt man ihop dem två och två. I bägge ändarna, Sen skulle man veckla ut det. Blev det då en enda, sammanhängande slinga, så var det bra, men blev det två eller flere slutna slingor, så kallades det vaggor, och det betydde, att den, som hade benutit, skulle Jå en oäkta unge.

ACC. N:R M. 11025:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vi brukade ha pöckestuor (= lekstugor) under en dåt gran eller mellan några stenar eller på något annat ställe, där det passade. Och så hittade vi alltid några glasskärvor eller något annat att ha som service. Och så lekte vi som ungarna bruka leka ännu.

Spralligobbar klipptes ut ur julabrev (= trycketa ark), som de brukade gå omkring och sälja till jul.

När Jar eller Nils dalde stickor (= sålde torvedstickor), så kunde det hända, att de togo ett stickestrå och gjorde sågegubbar. Man satte en pära (= pokatis) i änden på den, och så satte man dem på bordkanten, och så gungade de. (Fig. 2).

En "kattasmurra" gjorde man

ACC. N:R M. 11025:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

av en pinne, en nöt, en pära och en tråd. Man borrade ett hål i var ände på nöten och en på sidan. Man stack så pinnen, som hade en klump i ena ändan, genom nöten och fäste tråden om den och drog ut tråden genom hålet på sidan på nöten. I nedersta ändan av pinnen satte man på päran. Så snurrade man på en del av tråden på pinnen. När man sedan drog och slängde efter i tråden, så snurrade pinnen med päran. (Fig. 3)

Så gjorden vi gräshoppor. Det var en liten bräkelynna. Man band en tråd om "hornen", stack en pinne igenom och spände tråden. Så fäste man pinnen mot en bock-klump, som satt inne i bräkan och lade gräshoppan på golvet.

ACC. N:R M. 11025:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Efter en stund lossnade pinnen på grund av trådens spänning, och gräshoppan hoppade högt upp i luften. (Fig. 4).

Vi brukten skaffa oss en stor knapp med hål i, och så drogen vi ett snöre igenom. Så snurraden vi knappen ett par varv, och när vi sen drog och släppte efter, så snurrade knappen som ett balansstjul. "Den satte de dän nära hudet, sa skolle de ha tack." (Ty då trasslade den in sig i håret och liggades förstcräckligt.) (Fig. 5)

Drakar hade vi inte. Det blåste inte så mycket hemma i Hallabröke.

Såpbubblor var det sällan att vi blåste.

Papper var det ont om, så

ACC. N:R M. 11025:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vi brukade inte vika figurer av papper. Men vi gjorde "möss" och "gubbar" av näsdukar, lika som de bruka göra ämnu. När jag var äldre, såg jag en gång, hur en (äldre) flicka vek ett "frantimmer" av en huvuddu[k]. Först vek hon duken, så att det ena hörnet kom över det andra (a). Sen vek hon de andra två hörnen så att de också kommo över dessa hörn (Fig. 6 b), och så vek hon ner den översta biten ett stycke (Fig. 6 c). Sen vände hon på alltihop, och så lyfte hon först på den översta fliken och sa: "Dä ä kjortelen". Och så lyfte hon nästa och sa: "Dä ä underkjortelen." (B_2). (Fig. 6 d). "Dä ä bysorna (A_1, A_2), och dä sen ni, va dä ä" (D). — Det var ju inga "glöttar", som gjorde detta, utan ungdomar.

Fig. 6.

ACC. N:R M. 11025:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag hade ett på bilderna på julakarameller och marknadskarameller, att grundinnen hade muffar. Och det skulle ju jag också ha, så jag gjorde muff och mössa av mossa, och sedan gick jag och tittade på ekungen för att se, hur fin jag var.

Så gjorde vi pärlband av bär. Vi trädde jordgär (smultron) på remer. Och kedjor gjorde vi av maskrosstjälkar. Ibland gjorde vi kransar av blad. Vi vekte dem och trädde ihop dem i långa rankor. Bäst gick det med stora ekeblad. Första bladet vek man och trädde genom skaftet i den övre ändan, så att det höll. Andra bladet vek man över det första och stack skaftet igenom både detta och det andra

ACC. N:R M. 11025:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bladet. (se fig. 7) Och så fortsatte man hur långt som helst.

Vi brukade smälla med blad också. Vi knöt handen löst och lade ett blad över det hål, som blev mellan tummen och pekfingren. Sedan slogo vi med den andra flata handen på bladet, så att det gick sönder med en smäll.

Visselpipor gjorde man av rönne skrat innan bladen slogo ut. Man tog en lämplig rönnepinne, skar den med i ena ändan och tog upp ett luftbål. I andra ändan ritsade man med kniven igenom barken. Så dyttade man på pinnen, så att den blev genomfuktad, lade den mot låret och slog på den men ~~ett~~ skaftet på en kniv, som man höll i bladet. Efter en stunds

ACC. N:R M. 11025:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bearbetning gick det lätt att dra av barken. Så skar man av en lagom plugg av veden där vardera ändan, fasade den övre, så att luften kunde passera, och så var visselpipan färdig. (Fig. 8).

Flärpor gjorde man också av rönnebark. Då flådde man bara av ett rör av barken och skrapade av det bruna på ett stycke runt om i ena ändan och plattade till det. Sedan blåste man i den ändan, och det blev ett fasligt oljud.

Dockorna brukade vi mata med innerämet i lerusbär, som vi serverade på en porslinsbit och med en trästicka som sked. Vi hade gräs och annat som dockemat också. Och ärtor av gökamat (Orobus tuberosus) var ju bra dockemat.

ACC. N:R M. 11025:11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Snorrebossar" (snurror, toppar) köpte de av kramare som gingo omkring. Priset var fem öre. Jag hade förstås aldrig någon sådan, för far gjorde sådana av trådrullar åt mig. Och jag gjorde en del själv också. (Fig. 9.) Vi hade också en fyrkantig snurra, som vi hade, när vi spelade om nötter. På var sida stod skrivet en bokstav; A, T, H, L, och det betydde "allt, inget, hälften och lägg," och efter det fick man taga eller lägga i potten.

Vår snurra, som drevs av vinden, hade vi inte. Men jag minns på en del ställen, att de hade en snurra med en böjlig trästicka på, som snattrade, när snurran gick. Det var för att skrämma höken från hönsen.

ACC. N:R M. 11025:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vattenhjul hade vi inte i Hallaböke, för där fanns inte några bäckar i närheten av mitt hem.

Jag talte om, att vi gjorde flärpor av rönne. Det gjorde vi av maskrosstjälkar också, likadant. Fast de smakade ju rätt så illa. Sålde det, att hålla ögat, så gick det bra att sätta ett grässtrå eller en bit näver mellan tummarna och blåsa. En del kunde blåsa rätt så bra på en näverbit, som de hade i munnen. Ibland gjorde vi vissel-pipor av rönne med många hål, så att man kunde få olika toner på dem.

Min bror Nils gjorde rönne-tyrutor. De gjordes ungefär likadant

ACC. N:R M. 11025:13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som visselpipor, men den var rakt av-
skuren, och så gjorde man ett hål i mitten
på pluggen, som satt kvar. Och så hade
man hela den återstående vedbiten som
pumpkolv. Den var precis som en
gammaldags trästprута eller kopparsprута.
Tallabössor gjordes av
årsskotten på tur. Ju längre skotten
voro, desto bättre bössor blev det.
Man vred av barken lika som när man
gjorde rörnesprutor. Man tog en blöt
blåkulа, d.v.s. tinblåmor, som man spottat
på, och satte i röret och skötte in den
ett stycke. Så tog man ut kolven igen
och satte in en ny plugg och skötte
in. Den första pluggen flög då ut
med en smäll. Så fortsatte man med
nästa plugg o.s.v. Man kunde bevars också

ACC. N:R M. 11025:14

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ha korkar, men det var det inte så lätt att få tag i sådana som passade. Dergökar förekom också, men de voro inte så vanliga. Dem köpte man på marknaderna eller också av kärlkarakrämare, som körde omkring.

Näverlurar fanns det också, men det var inte något som gyttarna fingo ha.

Munspel var det en och annan som fick i marknadsgåva.

Spela på kam förekom också. Fast för det mesta spelade vi på en gammal vävsked, för kammar var inte så vanligt. Man brukade i stället ha en lusborste av svinskinn att reda håret med.

Horsskärra (harskramla)

ACC. NR M. 11025:15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

minns jag inte vi hade någon hemma. Men när det var en unge, som skrattade mycket, så sade de: "Du ä na redia hassaskarre!"

Kastanjetter kan att slå takt med gjorde de av boke.

Ibland kunde det hända, att några pojkar sekare spelade harts fiol på ett fönster. Men det var nog inte så vanligt, för det var inte så lätt att få fatt i tillräckligt med hår.

Någonstans såg jag, att de hade spänt en slåttsträng på dörrposten, som de hade och spela på.

När de hade slaktat en gås, så togo de luftstrupen och

ACC. N:R M. 11025:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stoppade ett par ärtor i den och böjde ihop ändarna, så det blev en ring. Så torkades den och blev en utmärkt steramla till ungarna. De kunde ha den tills att mysta garn på också, och då steramlade det så lustigt, när mystat rullade.

När de hade slaktat grisen, så blåste de upp pissblåran (svinblåsan) och stoppade ett par ärtor i den och knöt igen och hängde den på tork. Det var också en bra glyttasteramla.

Skjuta var ju alltid roligt, och ett bland de enklaste sätten var ju, att skjuta med en äppelkärna mellan tummen och pekfingern. Eller också lägga en kork i gropen mellan

ACC. N:R M. 11025:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

tummen och pekfingern på vänstra handen och så knäppa dit den med högra pekfingern. Vi brukade också klyva en träpinne, t. ex. en hasselkäpp, och klämma fast en liten pinne i den. När man sen slog dit på den men en annan pinne, så flög den lilla pinnen iväg. (Fig. 10).

Kasta sten kunde man ju också göra på olika sätt. Roligast var det nog med slungor. Skulle man kasta långt, så var det bäst med en slunga av trä – en käpp, som var tjock i ena ändan, där man passade in stenen. Men skulle man kasta högt, så var det bäst med läderslungor. Vi pingo förstås inte ha slungor, för de voro rädda om fönstren.

ACC. N:R M. 11025:18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De brukade "lega hemmelsprett" med paddor, men det såg jag aldrig. Fast jag hörde talas om det. Då lade de en bräda över en sten och lade en levande padda på den ena ändan, och så slogo de till med en brädlapp eller en stake på den andra ändan, så att paddan åkte upp i luften med en fasling fart.

Kasta sten under låret kallades för låra. Kunde man låra över laket, så var det bra.

Att kasta en sten så, att den hoppade på vattenytan, kallades för att "kindra" (senare "slå flint", så kallades det på 1920-talet). Kunde man få stenen att hoppa fem gånger, så var det bra.

Pojkarna hade pilbössor,

ACC. N:R M. 11025:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det var armborst med kolv, som de hade satt dit av en brädlapp. Bågarna voro väl i regel av ene.

Skjuta med mjukel är väl en nyare uppfinning. Jag var då aldrig med om det, när jag var liten.

Ibland brukade pojkarna tävla om vem, som kunde pissa högast. Jag hörde talas om, att Hans' Anders och Halte-Görans-Palla skulle tävla på det viset en gång, när de voro små, och Palla hon vann, för hon tog en gammal kopparspruta mellan benen och satte "stöden" mot jorden och tryckte till, och det sprudade in högt.

"Slå trille" var mycket vanligt. Då hade vi en trätrilla så

ACC. N:R M. 11025:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

där en 10-12 cm i genomskärning, som vi kastade. Ibland hade vi en järnring, men det fingo vi i regel icke ha, för den slutsade rätt bra, och om en fick sig en smäll av den, så log det inte falskt. Vi delade upp oss i två lag, och var och en hade ett trilleträ att gena med. Kunde de slå tillbaka trillan med trilleträt, så fingo de gå fram dit, där trillan blev liggande. Den gick trillan förbi, så fingo de gå tillbaka i stället. Dagen kastade trillan varsin gång. De kunde jäva varandra kilometervis mät vägarna ibland.

"Boll i håla" lekte både pojkar och flickor. Till det hade man en sydd boll, som var fylld med

ACC. N:R M. 11025:21.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sand. Var och en käpp, som han höll i en håla i jorden. En gick omkring och jöste bollen med en käpp. Han försökte få ner bollen i en håla, och då skulle den som rådde om hålan peta bort bollen. Om då den andre kunde sätta sin käpp i hålan när ~~han hade~~ sin käpp nppe, så fingo de byta. Man kunde också byta hålor med varandra under tiden som man lekte. Då gällde det också för den som gick med bollen att försöka daga en håla medan den var tom.

"Jäva boll" lektes likadant som "slå trille" l. "jäva trille", och båda lektes av både pojkar och flickor. Den enda skillnaden var att man hade boll i stället för trilla.

ACC. N:R M. 11025:22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kasta med mer än en boll var det i regel bara flickor, som gjorde. De bollar, som vi hade att kasta med voro gjorda av tre korkar, som ~~hade~~ man hade nystat garn omkring, och så ytterst var det ett sytt eller virkat höljе.

När flickor skulle lära sig sticka, så fingo de först försöka med två stickor, och sedan med tre för att sticka ett par "kattahåsor" (=katt-strumpor), och för min egen del, så trodde jag säkert, att katten skulle ha strumporna.

Pojkarna lekte en lek, som kallades knivalleken, men hur den gick till, det vet jag inte.

"Pecka fyrk" lektes mest

ACC. N:R M. 11025:23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

av äldre, för glöttar hade inte några
pengar. Det gick så till, att man
satte en pinne rätt upp i marken, och
så ställde deltagarna sig på ett visst
avstånd från den och kastade vartsin
peng mot den. Den som råkade pinnen
eller som kom närmast fick börja.
Han tog alla pengarna och lade ovanpå
varandra med samma sida upp, och så
slog han till högen med en pinne.
Så många pengar, som vände sig,
de vann han. Så var det den, som
kommit näst närmast pinnen, som
skulle slå. Men han fick inte flytta
på pengarna, utan han försökte
slå så, att han kunde råka åt-
minstone två pengar. De som vände
sig, de vann han. Så var det nästa

ACC. N:R M.11025:24

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

man o.s.v. tills pengarna voro slut.

"Lega pens" (= leka pins) var omtyckt av pojkarna. Då hade man en träbit, som såg ut så här (fig. 11). Hur man kastade den, så hade den alltid en spets mott uppåt. Så hade man ett slagträ, som såg ut som ett trillebår, och mot det slog man till på spetsen på "pensen", så att den hoppade. Men hurdana reglerna för leken var, det vet jag inte. Och om de satsade pengar vet jag inte heller.

Kasta bit måls kallade vi för att "kasta de skees". Det kunde också betyda tävling i att kasta längst eller högst, och det var vanligt både bland pojkar och flickor. Och så kastade vi snöboll förstås.

På tal om snöbollar, så brukade

ACC. N:R M. 11025:25.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vi byggja snölyktor av snöbollar och sätta ett ljus inne i. Och så brukade vi slå kåna på vintern. När man satte sig på huk, när man slog en kana, så kallades det för hukkana.

Vi hoppade bock och hoppade hage, och när jag kom i skolan, så lärde jag mig hoppa hage. Vi satte upp en hoppestång hemma på gården, och där hoppade vi över. För det mesta hoppade vi jämfota, och där höllo vi på, så att vi slet upp grisarbetet och fingo ovett av far. Ibland hoppade vi med räfsestaff (ungefär som stavhopp).

Jag såg någon gång, när de dansade björnadansen. Då lägo två gubbar på alla fyra och hoppade mot varandra.

ACC. N:R M.11025:26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När man dansade kråkedansen, så sällen man sig (med händerna i sidorna) på huk på det ena benet och med det andra rakt fram. Så skulle man hoppa upp, skifta fot, och så sätta sig på huk på det andra benet o.s.v. Så fort som möjligt skulle det gå. Det var vuxna, som dansade kråkedansen. Viktor i Brämhult gjorde det förresten för inte så många år sedan.

Nyttesdanser brukade de stora pojkarna ha, som de prövade sina krafter på.

Särskilt vid jularna brukade de dra fingerkrok eller dra dosa. Då (när de drogo dosa) höllo de med pekfingren och långfingren om en annan dosa, och då gällde det, att draga den ifrån den andre.

ACC. N:R M. 11025:27.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dra skorpor var ungefär som att dra fingerkrok, men då skulle man hålla handen böjd och dra med alla fyra fingrarna (fattning så:). När de drog kallastrult, så lägo de på alla fyra mitt emot varandra på golvet med en hopknäppt rem, som låg över bägges nackar, och så var det att dra. Dra kavel gjorde de också, men den leken hade de inget namn på. Det här dragandet var, som sagt, mest jämnlekar, och det var mest vuxna karlar, som drogo.

Kryppa runt stolstyret (l. stolstödet) var ett balansprov. Då skulle man sitta på en stol och böja sig så långt omkring, så att man kunde ta en tändsticka med munnen, ~~att~~ som

ACC. N:R M.11025:28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

var lagd på baksidan av stolen.

Så på styltror (styltor) gjorde både pojkar och flickor. Rulla med tunnband gjorde vi också, fast det var hjulringar, som vi hade.

Skridskorna, som vi hade, voro gjorda av trä och med en gammal liekrygg som skena. Vi hade snurror på isen också med en kälke i ändan på en lång stång, som var fäst i en påle.

En lek, som bara en del stora pojkar ville vara med om var, att ska ihop två hästabromsar (hästbromsar) med ett boss-strå. De voro vända på varsitt håll, och när man stängde dem, så flögo de runt, runt, rätt upp i luften, så långe man kunde se dem. Men den leken ginga vi aldrig vara med om.

ACC. N:R M. 11025:29.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

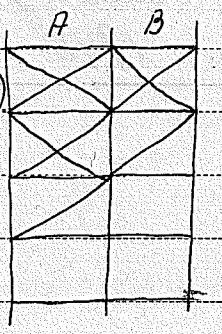
Gungorna voro de gängse:
dels slänggungan upphängd på en länpelg
bädgren och dels en planka över en kunna
eller bräkenubb. När man gungade på den
senare, så kallades den, som var uppe i
luften för kōōkaol och den som var nere
vid marken för kaolkas.

Klönsa om något (t. ex. vem
som skulle göra det eller det) gjorde vi
med två pinnar, som den ene höll i handen
och varav den andre skulle draga en. Den
som fick längst pinne vann. Vi brukade
också klönsa med det ben i kölykform,
som finns i bröstet på höns (⌒). De
två, som klönsade, togo då i varsin
del av benet och drog tills det brast. Den
som då fick den övre, platta biten (= klönsen)
hade vunnit.

ACC. N:R M. 11025:30.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

"Dra stie" (= stege) eller "krypa i kornaröven": en "stege" ritades på en griffeltavla upp för varje deltagare (vanl. två). En av deltagarna lag en kaffeböna, knappt d. liken. i sna handen, och den andre skulle gissa i vilken hand den var. Gissade han rätt, så fick han ett snedstreck i "stegen". Gissade han fel, så fick den andre ett snedstreck. Den, som gissade rätt, skulle ha hand om bönan nästa gång. Den, som först fick sin "stege" fullskriven, hade vunnit, och den andre hade kommit i kundröven.

"Dra locke": på griffeltavlan ritade man en locke (= bygge) samt skrev 1, 2, 3, 4, o.s.v., hullet om hullet (Fig. 12.) Så skulle man dra en linje från ~~1~~ 1 till 2 och vidare till 3 o.s.v. Var gång man råkade

ACC. N:R M. 11025:31.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

slöta till den tidigare dragna delen av linjen, så tog man bort en bit av locken.

Rävaspel hade vi. Det var både det vanliga rävspelet med två rävar och många hundar, och dels ett mindre med en räv och tre hundar. Det gällde för hundarna att tränga in räven. Rävaspelet såg ut så här (Fig. 13) och räven var i regel en bränd kaffebönа och hundarna obrända. När man började spelet, så stodo "pjäserna" som på bilden. (De runda platser, där räven kunde trängas in, voro de med x markerade.)

"Tre tal" var detsamma som kvarnspelet (Fig. 14). Som pjäser användes brända och obrända kaffebönor, olikfärgade knappar l. trästickor (de svarta bröt man av topplocken).

ACC. N:R M. 11025:32.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Täringspel hade vi ibland. Det fanns knektar på "julabrev". Täringarna skar vi själv (t. någon äldre) av trä.

Spela kula förekom så gott som aldrig.

"Tänkesticka" kallades en sorts stålträdslås med 10 à 12 ringar på en stålbåge, vilka man skulle lägga loss.

Olika sorters träkenatar, som man skulle lägga isär och sätta ihop, kallades "trölldenda".

Av kortspel förekom (dock ej så mycket i medt.-s hem) prosktolva, fyramannatolva, kassin (kasino), bagvänd kassin (= knypkasino), svältа räv (= svälta svin) hund, svartepetter (med tydligt tydligt som svartepetter), kort för grisen och förveden (= myjiken). Dock var det mestadels de större,

ACC. N:R M.11025:33.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

som spelade kort.

Ungdomar brukade ibland på skämt spå varandra i kort. Den som spådde log då kortleken och plockade kort efter kort tills han kom till hjärter ås, och under tiden rabblade han en ramsa. Det han sade för hjärteässet skulle gälla. Ville man se, varför vederbörande skulle gifta sig, så användes följande ramsa:

" För lycke, för lycke, för kärlek, för pengar, för mor så det skulle så va', för jag kunde inte vänta länger." —

Ville man däremot veta, var man första gången skulle träffa sin tillkommande, så hade man följande ramsa: "På balen, i salen, i jaskan (= förstugan), i sängen."

För att få reda på vad ens jästman skulle bliva, så plockade man bladen av

ACC. N:R M. 11025:34.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

en prästkrage och räknade: "Prost, präst, klockare, väktare, horehäst."

Ville man veta, hur man skulle färdas till bröllopet, så räknade man likaså med prästkrage: "Heltäckare, halvtäckare, kärra, vagn, mögbonn (= gödselvagn)."

Bokmärken hade vi ju. Det var "rossor", klippta av karamellpapper (= glanspapper). Man vek papperet och klippte hack i vikningarna, och så blev det ett vackert mönster, när man veckade ut det. Så hade vi karamellmärke, d.v.s. bilder, som suttit på marknadskarameller. Vackra bokmärken gjorde vi också av ek- eller lönnblad. Man tog ett vackert blad, lade det på ett lagom hårt underlag och slog på

ACC. N:R M. 11025:35.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

det en stund mot en klädborste. Då gick allt det gröna (köttiga) bort, och endast nerverna blevo kvar. Man fick inte slå för hårt, för då skadade man de finaste nerverna. Så lade man bladet i press och lät det torka. Eventuellt klistrade man på det ett karamell-märke, för att det skulle bli grannare. Gratulationskort fick man ju ibland, och det blev det ju bokmärke av. En påfågelfjäder var ju ett särdeles fint bokmärke. En sådan låg i mostelarens föräldrahem i Hallaböke i Luthers stora postilla.

Dra handske var en omtyckt lek bland barnen. Alla deltagarna lade sina (sv. bara den ena) händer över varandra. Den, som hade sin hand underst

ACC. N:R M. 11025:36.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

i "högen", skulle så draga bort den och lägga den överst, likaså näste, vars hand kom underst o.s.v. Och så skulle det gå fort. I regel höjde det inte länge, förrän någon drog fel.

"Smi småsöm" gick så till: De två deltagarna sitta på varsin stol (l. pall) mitt emot varandra. 1) Först slå de båda handflatorna mot sina egna lår. 2) Den ene slår sin högra handflata mot den andres högra handflata. 3) Samma som 2) men med vänstra handflatorna. 4) Den ene slår båda sina handflator mot den andres båda (alltså A-s vänstra mot B-s högra och As högra mot B-s vänstra). Hellan vart och ett av tempona (1), 2), 3) och 4)) slår vardera deltagaren ihop sina båda handflator. Skall gå fort!

37

ACC. N:R M. 11025:37.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

"Bulla bock" lirgick så:
Den ene deltagaren (A) sitter på en
stol eller pall. Den andre (B) står
bakom honom och bultar honom rätt
i ryggen medan han säger:

"Bulla, bulla bock,
slå på rock,
Hur många horn står där ojn?"

Därpå sätter B nyp några fingrar
bakom A-s rygg, och A skall gissa,
hur många fingrar det är. Gissar
han fel, så bultar B vidare och
säger t.ex. (alltefter antalet och svaret):

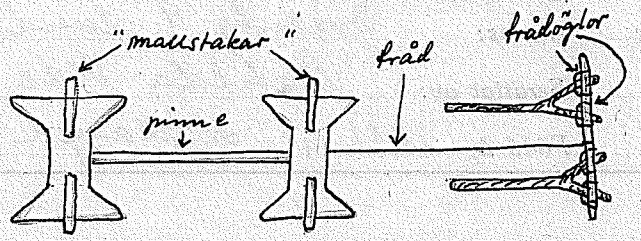
"Tre du så
Fem där va."

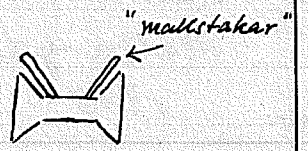
Och så börjar man på nytt. Om A
lyckas gissa rätt, så bytas rollerna

ACC. N:R M. 11025:38.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fig. 1.

Vagnen bakifrån

Oxar o. kärra sett uppifrån.

Fig. 2.

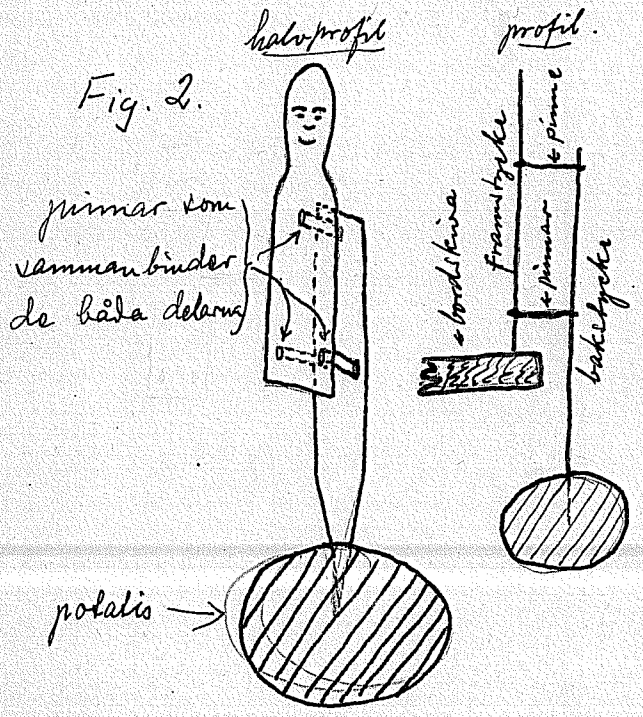
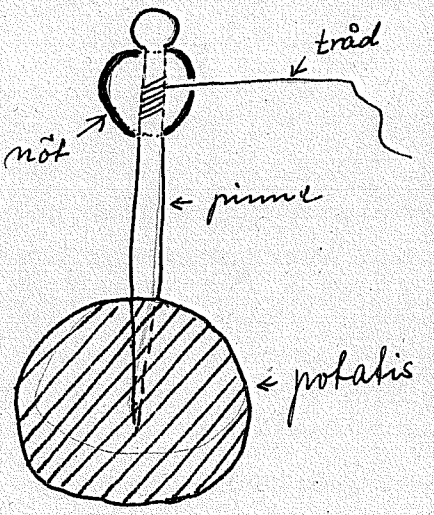

Fig. 3.

ACC. N:R M. 11025:39.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fig. 4.

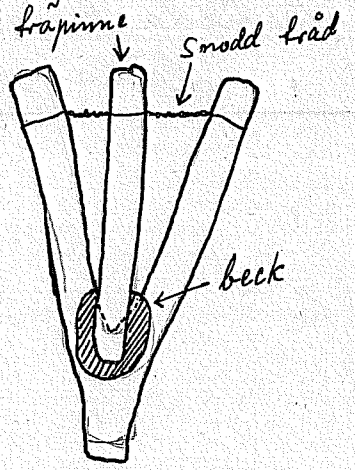
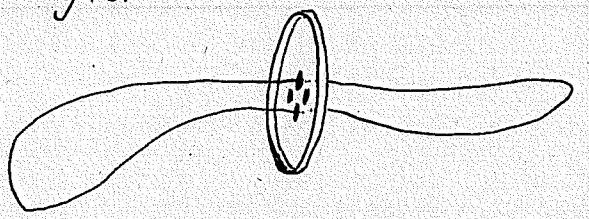

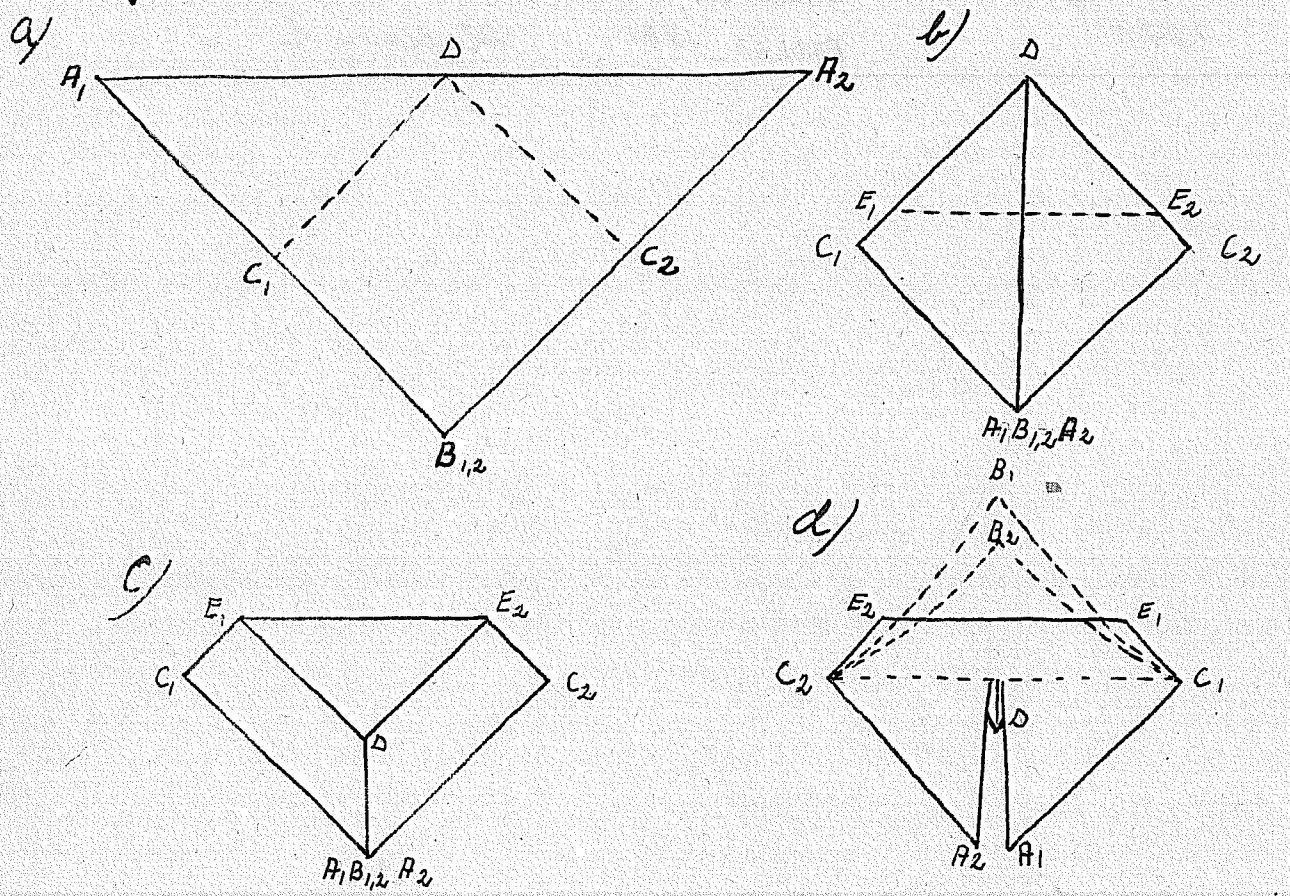
Fig. 5.

ACC. N:R M. 11025:40.

FOLKLIVS-
ARKIVET.
LUND

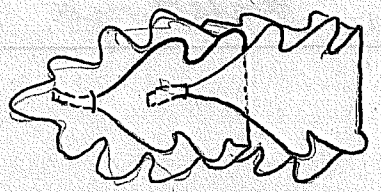
Fig. 6.

ACC. N:R M. 11025:41.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fig. 7.

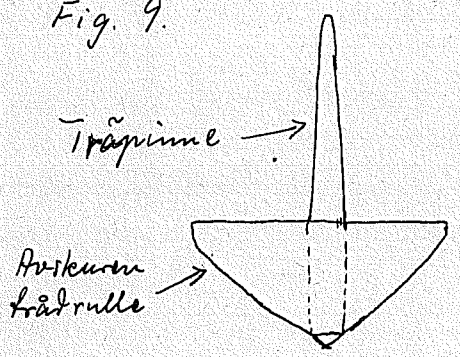

Detalj av flätkrans.

Fig. 8. Visselpipa.

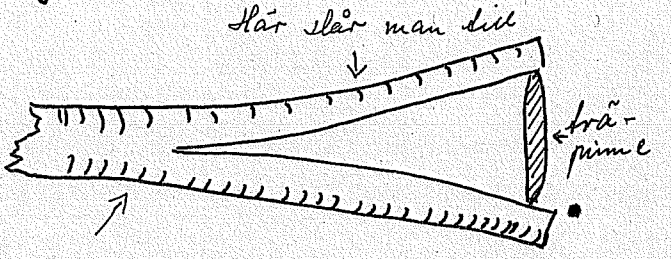

Fig. 9.

Snurrebuss

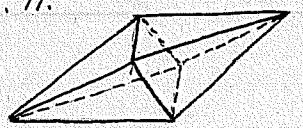
Fig. 10.

ACC. N:R M. 11025:42.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fig. 11.

pims

Fig. 12

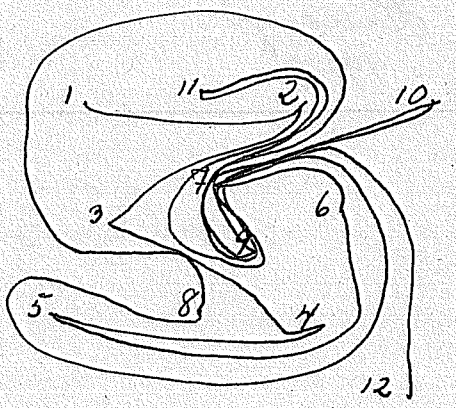

Fig. 13.

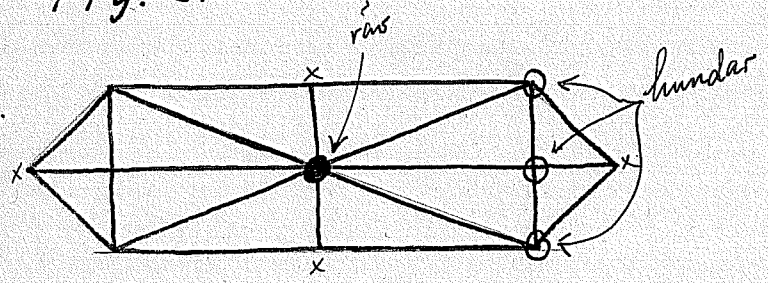

Fig. 14.

